# GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 88.

W e Srodę Dnia 2. Listopada 1803.

*Z Wiednia d. 26. Października.*

Z powodu śmierci Xcia Jmc Modeńskiego &c. zawdział dwor d. 23 t. m. na 12 dni żałobę.

Obywatel miasta Bardyowa Flössel ofiarował z własney ochoty dwa swoie domy na 3 lata bezpłatnie dla woyskowego instytutu regimentu St. Julien. Ofiara ta tem iest chwalebnieysza, że J. C. K. M. rozszerzył ten instytut w przeszłym roku na 5 regimentow, a nie miał dotąd dogodnego mieysca; Arcy XżęJmć Karol oświadczył przeto P. Flössel nietylko z tego powodu swoie naywyższe ukontentowanie, ale nadto rozkazał głowney kommendzie czyn iego w Budzkiey gazecie ogłosić.

Zmarły w Węgrzech Kro. radca i Wicegespan Wieslburskiego kommitatu, Jędrzey Runkowits, uświetnił swoią pamiątkę dobroczynnym dziełem. Przywrocone od panuiącego Nayiaśnieyszego Cesarza Jmc w Altenburgu 6 łacińskich szkoł, nie tylko wsparł 7000 ryń. na zreparowanie budynku szkolnego i na płace dla professorow, ale też celuiącą w naukach i dobrych obyczaiach uczącą się ubogą węgierską młodzież w Altenburgu, uczynił w testamencie swoim uczesnikom znacznego maiątku, tak iż corocznie, prowizyą od tego kapitału będą wspierani. Tak chwalebny przykład warta zapewne bydź naśladowanym. D. 7 Września r. b. obchodzone więc było uroczystem nabożeństwem i stosowną mową pierwsze rozdanie w przytomności licznego widza pierwszoroczney prowizyi 1100 ryńskich pomiędzy 43 pilnych i obyczaynych uczniow.

*Z Brynu d. 25. Października.*

Z listu z Konstantynopola pod dniem 26 Września, wyczytuiemy: że poddanie się Alexandryi buntownikom, iako też odpadnienie całego Egiptu zapełnie się potwierdziło. Wysłana od W. admirała eskadra na wsparcie Alexandryi, iuż za poźno nadeszła. Tenże list wzmiankuie, iż Porta oświadczyła zagranicznym ministrom, że w teraźnieyszey woynie między Francyą i Angliią, taką samą zachowa neutralność, iaką w przeszłey woynie przed 11 laty zachowała.

Zegluga z czarnego i na czarne morze odzyskała znowu dawną czynność. Pruskie okręty, które dawniey rzadkością były na czarnem morzu, można teraz codziennie widzieć wychodzące i przychodzące do konstantynopolskiego portu.

Z Ulmu donoszą, że ztamtąd popłynął wielki okręt z wychodniami z Wirtemberskich i nadreńskich kraiow do Krymu, dla których rząd rossyyski obmyślił potrzebne koszta podroży.

*Z Londynu d.* 11. *Października.*

Pomimo czynionych demonstracyy pod nieprzyiacielskiemi brzegami, pomimo upragnionych od nieprzyiaciela burz pod czas porownania dnia z nocą i zapowiedzianego na owczas iego wtargnienia, tuteysze iednak publikum iest spokoyne i duchem patryotyzmu ożywione; iedno tylko uczucie zdaie się wszystkich zaymować, to iest mierzenia się z nieprzyiacielem i nadania sporney sprawie pomyślnego obrotu. Lud mniey czuie ciężar woyny i iey złe skutki, niżeli myślec można. Rzemieślnik otrzymał więcey roboty, niżeli mogł wydołać, przez utworzenie korpusow ochotnikow. Rękodzielnicy zyskali bardzo wiele na potrzebach tak dla ochotnikow, iako i regimentow. Właściciel okrętow ma większą zapłatę od przewozu i zaledwo może okrętow dostarczyć. Kupiec podwyższył cenę towarow, i większe koszta na transport nie spadaią na niego, tylko na kupuiącego. Rolnik zyskuie na większey cenie koni i bydła. Lud o nie wiele ma podniesione żywności; piwo pomimo nowego podatku mało co zdrożało. Skarb ma pod dostatkiem monety, i dziś po wypłaceniu półroczney dywidendy za papiery, pozostaie się ieszcze w kasie 2 mill. 700,000 fun. szt. Liczba milicyi z dodatkową milicyą wynosi 100,000 ludzi, a liczba liniiowych woysk, z gwardyą i artyleryą 50,000 ludzi, oprocz odwodowey armii i korpusow ochotnikow, których nawet doliczyć się nie można. Dla ulgi kupcow zwolniono teraz kaucye cła, poki towarow nie wyprzedadzą, a bank przyymuie wexle znacznieyszych kupcow z wielką łatwością.

Lord Keit powrocił z liniiowym okrętem Monarcha o 74 armatach i fregatą Niesmiertelna z rozpoznawania brzegow francuzkich do Torbay. Słychać że ieszcze mocnieysze bombardowania, a mianowicie portu Boulogne, przedsięwzięte bydź maią. Francuzki brzeg od przylądka Grinez aż do Boulogne, iest tak wielu armatami osadzony, iak gdyby iedną stanowił batteryą. Zapewniaią, że okręt Monarcha w krotce z fregatą Leda do okolic Boulogne popłynie.

List iednego officyera z okolic Tulonu pod d. 1 Września donosi: "Od 5 tygodni krąży 6 naszych liniiowych okrętow przed Tulonem. Francuzi maią tam na przedporciu 4 liniowych okrętow i 6 fregat gotowych do wyyścia pod żagle. W czasie kiedy nas burza na morze odpędziła, weszła tam fregata i bryg z Marsylii. Jeżeli nieprzyiaciel nie wypłynie, tedy Nelson będzie wciąż przed Tulonem krążył. Będąc we wszystko, nawet w świeżą wodę dostatecznie opatrzonemi, nie mieliśmy dotąd potrzeby wysiadać na Hieriskie wyspy. Francuzi maią mieć zamiar na Sardyniią &c.,,

Kościoły i publiczne budynki przy Dowrze i na wyspie Thanes, były oglądane, aby w czasie potrzeby mogły służyć na śpitale lub składy.

Złożony Raia Tenioru w Indyach umarł, i nasz rezydent w Taniorze zabronił spaleniu się żywo pozostałych żon iego.

Nasz handel z Indyow do Kantonu wstrzymany został przez zaburzenia w Chinach; 30,000 pak towarow leży tam nie sprzedanych.

St. Domingo zostaie ciągle w ręku woysk francuzkich.

P. Whitebrad, właściciel browaru porterowego, wystawił swoim kosztem 400 ochotnikow.

Lord Minto, bywszy nasz poseł w Wiedniu, zachęcał patryotyczną mową mieszkańcow Roxburga do obrony oyczyzny.

W Hiszpanii czynią teraz śpieszno uzbroiania na wodzie i lądzie, i w krotce spo-

dziewamy się zerwania pokoiu z tym mocarstwem.

Liniiowy okręt Sau Jozef o 112 armatach wice admirała Cotton popłynie w krotce do flotty przy Breście. Wspomniony admirał obeymie tam kommendę, a admirał Cornwallis powroci do Spitead dla naprawy kilku okrętow.

Z odwodowey armii wiele ludzi ucieka; złożono zatem na nich w obozie przy Chatam sąd woyskowy.

Ponieważ iest podobieństwo, że nieprzyiaciel mogłby i z Boulogne przedsięwziąść wylądowanie, zatem na brzegach naszych, na przeciwko tego portu leżących, poczynione są wszelkie przygotowania i ostrożności. Około Dowru chodzą zawsze w nocy wzdłuż brzegu patrole, i wiele armatnych łodzi uzbroiaią. W porcie bresteńskim ma się także wiele przewozowych statkow znaydować, które rozumieią bydź do Irlandyi przeznaczonemi.

Przed kilku dniami znaleziono w wieczor w niektórych częściach miasta zbrodnicze kartki rozrzucone. Teraz śledzą ich autorow.

Zołciowa gorączka w Nowymiorku więcey tego roku zabiera ludzi, niżeli po inne lata; z niecierpliwością oczekuią chłodnieyszey pory.

Dziesięć angielskich dziewcząt, które były w instytucie edukacyynym w Paryżu, przybyły d. 9 t. m. do Portsmutu.

Rossyyskie okręty Newa i Nadastea płynące na nowe odkrycia, udały się d. 7 z Falmutu w dalszą podroż.

Z Gibraltaru piszą pod d. 2 Września: "Dwa angielskie okręty do Turcyi przeznaczone, w wartości 100,000 f. szt. zostały przez francuzkiego korsarza w ciaśninie gibraltarskiey zabrane, i do Tariffy zaprowadzone. Wyspa Tariffa lubo iest neutralna, to iest hiszpańska, pełna iednak iest francuzkich korsarzy, rownie iak inne hiszpańskie porty, w których na nasze okręty czatuią. Tego przywileiu niedoznaią atoli angielskie okręty.„

Zapewniaią, że jenerał Massena przybył do Boulogne.

Korpusy londyńskich ochotnikow odprawią, iak słychać, przed Królem Jmć d. 13 t. m. musztrę w Hyde Park.

Xżę Walezyi daie ciągle w Brighton uczty. W tych dniach znaydowali się u niego na obiedzie i koncercie Cesarski poseł hrabia Starhemberg, baron Diemar i P. Sheridan.

List z Gibraltaru pod d. 27 Lipca mieści w sobie: "Urodziny królewskie były w Malcie tak od kraiowcow, iako też Anglikow z wielkiemi uroczystościami obchodzone. W. Mistrz Thomasi, który tu iest nie cierpiany, odiechał do Sycylii i był tu w obrazie spalony. Jego namiestnik P. Busy był od ludu znieważony, i chciano dom iego zburzyć. Mieszkańcy są powiększey części bardzo kontenci z dalszego zostawania pod berłem angielskim, i wielkie teraz pieniądze zyskuią. Z tem wszystkim znayduią się tu także jakobini Maltańczykowie, ale są rządowi znani, i za podaną okazyą maią bydź do Neapolu i Sycylii wysłanemi. Już znayduie się 400 paszportow dla nich gotowych. Biskup maltański wpadł w niełaskę. Po wypowiedzeniu woyny otrzymał francuzki rezydent rozkaz do opuszczenia wyspy; w dzień iego wyiazdu miał wspomniony biskup odprawić podług zwyczaiu processyą do Ciwitavechia; lecz zamiast dopełnić swego obowiązku, bawił cały dzień u rezydenta francuzkiego. Lord Nelson przybył tu d. 15 Czerwca, we dwa dni po wyieździe rezydenta, i dowiedziawszy się iaką przychylność biskup względem rezydenta

okazał, nie przyiął iego odwiedzin. Na przybycie Nelsona było miasto oświecone. D. 17 Lipca popłynął przed Tulon. Flotta przed Tulonem bardzo wiele ucierpiała od burzy na początku Lipca. Okręt John zawinął tu d. 15 Lipca z wyzdrowiałemi Anglikami z Egiptu. Jeden chory na morową zarazę pozostał tam ieszcze w śpitalu z pomocnikiem. Przez ten okręt odebraliśmy smutną wiadomość o odmianie rzeczy w Egipcie. W przeszłym moim liście doniosłem WPanu o przybyciu tu na naszey flocie z Egiptu Mahomet Beia Elfi. Nie pozwolono mu na ostatniey flocie popłynąć do Anglii, ponieważ musiano w przod uwiadomić rząd o iego przybyciu. Zamiarem iego podroży, iest żądanie przyrzeczonych Mamelukom obietnic, za ich pomoc w Egipcie przeciw Francuzom. Nie pozyskał on przychylności rządu maltańskiego, ponieważ się w dawał z francuzką partyą. Bardzo był niekontent z długiego bawienia w Malcie. Naiął sobie szwedzki okręt, posłał nań swoie rzeczy i sam przed kilką dniami nań się udał. Powiedziano, iż miał zamiar zawinąć do Marsylii lub do innego francuzkiego portu. Gdy rządca się o tem dowiedział, posłał straż na okręt zatrzymuiąc go, i kazał Beiowi powiedzieć iż będzie miał dla siebie przygotowaną fregatę o 44 armatach, na którey może do Egiptu lub do Anglii popłynąc. Obrał ostatnie. — Nasza flotta ma wiele maltańskich maytkow, i są bardzo dobrymi marynarzami. Po odeyściu stąd neapolitańskich woysk, uformowany został batalion z 1000 Maltańczykow, którego officyerami są Anglicy; ma ieszcze bydź drugi batalion uformowany. Z regimentem Wattewilla znayduie się tu 4 angielskich regimentow.,,

Wodz egipskich Mamelukow. Bey Elfi, przybył tu z Malty i był w Portsmucie 13tą wystrzałami z armat powitany. Naiął sobie tu dom na ulicy Bakes; znayduie się przy nim 17 osob, w liczbie których 3 kobiety. Lord Blantyre i półkownik Beresford towarzyszyli mu z Malty. Ma około 44 lat, iest wysokiego wzrostu, nosi długą czarną brodę i pięknie się sposobem wschodnim ubiera. Rożne znaczne osoby odwiedzały go wczoray. W Egipcie był w bok kulą karabinową raniony, ale przez dwa dni ukrywał swoią ranę, aby woyska nie strwożył; Anglicy uratowali mu życie. Przywiozł kosztowne podarunki dla Krola Jmc iako to futra, iedwabne materye, pałasze &c. Trzynaście osob z iego orszaku ieszcze dotąd nie nadpłynęły z Malty. Kobiety są: iedna piękna Georgianka, którą bardzo kocha, i dwie Cyrkaski, z których iedna bardzo pięknie tańczy, druga śpiewa. Do stołu usługuie mu 4 paziow i sekretarz, który razem iest iego tłómaczem. Lubi dobrze żyć; po obiedzie wypiia po dwie butelki szampańskiego lub burgońskiego wina. Pomiędzy swoich domownikow rozdał tu iuż wiele podarunkow. Angielskie zwyczaie bardzo mu się podobaią, a o angielskich kobietach z wielkim podziwieniem mowi. Tuteysze piękności bardzo często przechodzą około iego domu, dla ściągnienia na siebie iego oka.

*Dnia 14. Października.*

P. Fox, lord Moira i inne członki opozycyi zgromadziły się w tych dniach i postanowiły pomiędzy sobą, w teraznieyszym położeniu kraiu, nic opierać się niczemu, ani sporow nie przedłużać, w czasie zebrać się teraz maiącego parlamentu.

Ostatnia dworska gazeta mieści w sobie królewską odezwę, zwołuiącą parlament dla nagłych i ważnych interessow na d. 22 Listopada. " Nigdy ieszcze, dodaią tuteysze pisma, J. K. Mość niezwoływał parlamentu w chwalebnieyszych i bardziey patryotycznych okolicznościach, nad teraźnieysze. Wszędzi

gdzie tylko Król okiem rzuci, postrzeże angielską młodzież pod bronią, i gotową okazać iak dalece iest godną żyć pod angielską konstytucyą i rządem domu Brunświckiego. Widzi około tronu całego narodu oręż połączony.

Pod brzegami południowey Irlandyi uzbraiaią wiele okrętow na podbrzeżne armatne szalupy. Buntownik Macintosh w Dublinie został oskarżony, uznany za winnego i na przeciwko własnego domu powieszony. Wiele także prostych ludzi poaresztowano. Wiele listow zapewniaią, iż Emet i Macintosh przed śmiercią wyznali, że tylko 80 zaprzysiężonych było insurgentow; tym czasem nie daią temu wiary, żeby tak mało znaczącą była insurrekcya.

Zapewniaią, iż chciano zniszczyć nasz głowny skład armat, ammunicyi &c. w Woolwichu. W przeszłym tygodniu znaleziono tam podłożony ogień pod magazyny, ale szczęściem ieszcze nie wybuchnął. Wszystkie straże w Woolwichu odmieniono i 2 officyerow od artyleryi, którzy byli Irlandczykowie aresztowano.

Listy z Gwernsey donoszą, iż pod nieprzyiacielskiemi brzegami z pośpiechem nad wyprawą do Anglii pracuią. W Rouen ma bydź 120 łodzi zbudowanych; iednak dopiero 25 iest gotowych.

Londyn ma teraz zupełnie postać woyskową i codziennie ćwiczą ochotnikow w robieniu bronią. Rząd każe teraz wiele pik r bić, które maią bydź pod czas nieprzyiacielskiego wtargnienia tym ludziom rozdane, którzy nie umią karabinem robić.

Między Bulogne i Dunkierką krąży teraz bardzo wiele kutrow i małych statkow, które podstrzegaią francuzkie porty i zaraz o wszystkim do Deal donoszą.

Lord Keith będac dnia 11 w iedney xięgarni w Markate, oświadczył w rozmowie z obecnemi tam, iż sądząc po uzbroieniach, które w portach nieprzyiacielskich pod czas ostatniego krążenia postrzegł, nieprzyiaciel ieszcze za 3 tygodnie nie będzie mogł przedsięwziąść swey wyprawy. Daley dodał, iż podług iego mniemania, nie Kent, ale Sussex i Norfolk będą prawdziwemi punktami nieprzyiacielskiego wylądowania. Z Kent będzie Londyn mogł bydź naylepiey broniony. To iego oświadczenie bardzo uspokoiło Margate, wielka tam bowiem trwoga panowała, i wiele kobiet chciały iuż wyieżdzać. Z Londynu do Margate przybyło wiele armat, pik i ammunicyi.

Odległość mieysc nieprzyiacielskich, w których uzbroienia przeciw Anglii czynią, względem rożnych mieysc naszego państwa iest następuiąca: Z Brestu do Galway w Irlandyi 180 mil morskich; do odnogi Bantry i 15 do Korku 100; do Plimutu 60; do Torbay 70 Z Cherburga do Portsmutu 26 mil morskich; z Hawru do Newhawen 29; z Boulogne do Rye 14; z Kale do Dowru 7; z Dunkierki do Deal i Margate 14½; z Flesingi do Nore 35; z Helwet-sluis do Harwichu 30; z Texlu do Jarmutu 36.

*Z Fryburga d. 3. Października.*

*Dokończenie Kapitulacyi woyskowey od Seymu przyiętey.*

Art. XIV. Pierw: konsul mianować podobnież będzie na podanie pułkownika każdego regimentu potwierdzone przez ieneralnego pułkow: woysk szwayc:, a sobie podane przez ministra lub dyrektora administracyi woienney, adiutantow maiorow, chorążych, kapelanow, ministrow, sędziow i chirurgow. Sędzia mieć będzie rangę kapitana; chorążowie wybierani bedą pomiędzy podofficyerami. Art. XV. Adiutanci podofficyerowie, dobosz maior, kaprale, dobosze, i profossi każdego regimentu mianowanemi będą przez pułkownika na podanie szefa bataliionu. Muzykanci i rzemie-

ślnicy wybieranemi będą przez radę administracyyną. Art. XVI. Każdy regiment mieć będzie radę administracyyną, ktora składac się będzie iak następuie: z pułkownika lub pułkownika drugiego prezyduiącego, dwoch szefow batalionowych; 4 kapitanow, i 2ch podofficyerow. Rada administracyyna batalionu granadyerow szwaycarskich składaiącego gwardyą rządową francuzką, składadź się będzie iak następuie: z szefa batalionu prezydenta, iednego kapitana, iednego porucznika, iednego podporucznika, i iednego podofficyera. Rada administracyyna kompaniy artylleryi pieszey składadź się będzie iak następuie: z kapitana pierwszey klassy, z porucznika drugiey klassy i iednego podofficyera. W sposobie utworzenia tych rad administracyynych urządzenia przepisane względem tegoż przedmiotu w armii francuzkiey zachowane będą. Art. XVII. Mundur tych regimentow od rządu francuzkiego przepisany będzie. Art. XVIII. Woyska szwaycarskie będące w służbie francuzkiey, nigdy ani do osad wschodnich, ani zachodnich użytemi nie będą. Art. XIX. Mieć będą wolne sprawowanie swoiey religii i sprawiedliwości, a ludzie oneż składaiący w żadnym przypadku za występki przeciw karności sądzeni nie będą, tylko od trybunałow woyskowych szwaycarskich. Art. XX. Woyska szwaycarskie co do rangi i służby stosować się będą, do urządzeń i przepisow woyska francuzkiego, wyiąwszy ostrzeżenia w Art. XVIII. wymienione. Art. XXI. Będzie dopuszczonych 20 młodych Szwaycarow do szkoły politechniczney francuzkiey na podanie landmana Szwaycaryi i po złożonym przez nich examinie urządzeniami, co do tego, francuzkiemi przepisanym. Artyk. XXII. Officyerowie szwaycarscy mogą dostąpić wszystkich rang i godności woyskowych ustanowionych we Francyi. Art. XXIII. Gdyby nieprzewidziane okoliczności znagliły do rozpuszczenia regimentow szwaycarskich w całości lub części, przed wyyściem niniejszey kapitulacyi, lub gdyby po wyyściu iey rząd francuzki nowey niechciał zawrzeć, officyerowie, podofficyerowie i żołnierze też regimenta szwaycarskie składaiący odbiorą płacę reformową stosowną do lat służby i stopni w iakich służyli. Art. XXIV. W przypadku gdyby Szwaycarya przez skutek woyny znaydowała się w grożącym niebezpieczeństwie rząd francuzki obowiązuie się po formalnym siebie wezwaniu przez seym helwecki i w dni 10 po takowem wezwaniu posłać połowę woyska kapitulowanego lub całe gdyby tego koniecznie wyciągały okoliczności; od czasu tego wysłania, żołd, koszta podroży i przewozu mocarstwo wzywaiące zastąpić będzie powinno. Art. XXV. Niniejsza kapitulacya woyskowa trwać będzie przez lat 25., a mocarstwa zawieraiące ią będą mogły potem odnowić ią, lub się iey zrzec.

Dla lepszey wiary czego my minister pełnomocny Rzepltey francuzkiey i my deputowani od seymu helweckiego podpisaliśmy niniejszą kapitulacyą, którey ratyfikacye w przeciągu dni 20 lub prędzey ieżeli to bydź będzie mogło wymienionemi będą. Dan w Fryburgu d. 4 Vendemeira w roku XII. Rzepltey francuzkiey (d. 27 Września 1803.)

*Z Bamberga d. 8. Października.*

Pokazało się tu urządzenie z strony kommissoryatu elektoralnego w Frankonii, tyczące się wszechnicy w Wirzburgu i środkow iuż przedsięwziętych i maiących się ieszcze przedsiębrać w celu aby zgromadzenie to co raz bardziey kwitnęło, które iuż dawniey pod przeszłemi rządami, celowało pomiędzy wszechnicami katolickiemi w Niemczech. Liczba professorow nie tylko powiększoną będzie ludźmi iuż sławnemi, lecz nadto utworzona

ędzie nowa katedra teologii protestanckiey. Procz tego będzie założony w mieście Würzburgu w iednym sekularyzowanym klasztorze dom dla położnic. Pomiędzy nowemi professorami, którzy przyięli mianowanie siebie do wszechnicy würzburskiey iest P. Scheilling, który uczyć będzie filozofii, w którey uważany iest za założyciela nowey szkoły.

*Z Bruxelli d. 8. Października.*

Liczba woyska stoiącego w obozach Mardyck i Rosendal po prawey i lewey stronie Dunkierki wynosi w tym momencie do 25 tysięcy piechoty liniiowey; wiele innych oddziałow, tudzież cała iazda armii pod rozkazami jenerała Soult stoi w tyle tych obozow; wielki park artyleryi, który w St. Omer urządzaią składadź się będzie z 200 armat. W tem ostatniem mieście przygotowuią z wielkim pośpiechem kwatery dla 600 officyerow rożney rangi i 3000 ludzi gwardyi konsularney, którzy stąd maią się tam udadź ostatnich dni b. m. Cała armiia odebrała potrzebne sprzęty dla odbywania kampanii zimowey. Oczekuią tam także z okolic Paryża 5 regimentow dragonow, trzeciego regimentu husarow i 18 batalionow piechoty przeznaczoney na wzmocnienie tey armii. Woyska zgromadzaiące się pomiędzy Compiegne, St. Omer i Bruge podaią do 160 tysięcy ludzi.

Regimenta dragonii 11, 13, i 19, pod dowodztwem jenerała leitnanta Mortiera składaiące armiią hanowerską idą do naszych departamentow; są one tu spodziewane pomiędzy dniami 18 i 23 b. m. a potym w dalszą idą podroż do armii Flandryyskiey pod rozkazami jenerała Avoust będącey; każdy z tych regimentow składa się z 700 około ludzi.

Donoszą z Flesingi, że tam dokończaią umeblowania wspaniałego domu P. van Deru przeznaczonego na mieszkanie dla pierwszego konsula w czasie iego bytności w Zelandyi Dom ten ma bydź gotowy do przyięcia Bonapartego na d. 20 Października. Flotylla stoiąca w porcie Flesingi ma bydź wzmocnioną 12 statkami woiennemi, pomiędzy którem będzie dwie fregaty, których przez wody wewnętrzne przybycia z Mozy oczekuią.

Piszą z Rotterdamu, że tam założono bateryę i te wielkiemi opatrzono armatami w kącie portu na przeciwko Mozy, z obawy aby statki woienne angielskie nie usiłowały tam się wśliznąć. Odebraliśmy tu pewne wiadomości, że admirał Keit z flottyllą pod iego rozkazami będącą krąży w tym momencie po wysokości Helwet - Sluis i Brielle.

Wczoray z rana przeieżdżał przez nasze miasto goniec francuzki iadący z Paryża do Hagi. Popołudniu zaś goniec pruski iadący z wielkim pośpiechem z Paryża do Petersburga.

*Z Moguncyi d. 10. Października.*

Prefekt departamentu Mont-Tonnere odebrał od ministra wewnętrznego list donoszący kupcom tego miasta, że rząd daie im skład w własnych swoich piwnicach dla win pochodzących z winnic leżących na prawym brzegu Renu.

*Z Paryża d. 14. Października.*

Mowią za pewną rzecz, że Bonaparte sam stanie na czele wyprawy do Anglii i na iednem z wylądownych okrętow popłynie. Na radzie stanu roztrząsano nie dawno proiekt nowey tratwy, która składa się z wielkiey liczby płaskich statkow łańcuchami ieden do drugiego powiązanych, na którey wiele razem woyska może bydź przewiezionego. Bonaparte formnie gwardyą morską, z wyboru maytkow, która tym okrętem kierować będzie, na którym on popłynie.

Nasz poseł przy Elektorze Badeńskim, Ob. Massias, miał dwu godzinną audyensyą u Krola Szwedzkiego, na którey oświadczył

mu żal pierwszego konsula, iż teraźnieysze okoliczności nie pozwalaią mu widzieć się z J. K. Mcią. To oświadczenie przyiął Król bardzo mile.

Pani Stael, która o 7 mil od Paryża mieszkała, wyieżdza teraz wcale z Francyi.

Wczoray grana była na teatrze w St. Cloud traiedya *Andromacha* przez Kornela. Pierwszy konsul bardziey lubiący traiedye, osobliwie Kornela, niżeli kommedye, ponieważ pierwsze bohaterskie charaktery wystawiaią, mocno tey reprezentacyi przyklaskiwał.

Turecki ambassador iadł wczoray obiad u ministra Talleyranda; w Paryżu wcale się nie stosuie do mahometańskich przepisow względem iadła i picia.

W ostatnią sobotę przybyły goniec z Hiszpanii, przywiozł wiadomość, że Król Hiszpański zezwolił na wszystkie żądania Francyi, że Xżę Pokoiu oddalił się, a na iego urząd P. Herwas, teść jenerała Duroc, iest mianowany. Skończy się więc, iak się domyślaią, hiszpańska neutralność względem Anglii. Inni znowu utrzymuią, że Hiszpaniia i Portugalia na wdanie się Rossyi będą z naszey strony za neutralne uznane.

W krotce ma bydź we Francyi iubileusz obchodzony.

Na ostatniey uczcie w St. Cloud, gdzie wiele znaydowało się zagranicznych posłow nie było rossyyskiego ministra Markowa. Pierwszy konsul ma sam na sam z Imperatorem korrespondować. Oczekuią powrotu wysłanego do Petersburga gońca, i mowią, że tu inny poseł na mieysce P. Markowa przyiedzie.

Pierwszy konsul pracuie codziennie po kilka godzin w gabinecie swoim w sprawie wylądowania do Anglii. Czas iego wyiazdu ieszcze niewiadomy, a epoka wylądowania taiemnicą. Zima iednak teraźnieysza będzie ważną w zdarzenia.

Monitor mieści w sobie obszerny artykuł o Abdul Wechabie. Nowy ten prorok maiący 200,000 woyska, posiada naturalną wymowę, prostą postawę, zakazuie używania wina i dopuszczania się zdrożności; iest przyiacielem rowności, podziela na rowne części kraie, dobra i grunta, i ma bydź zaprzysiężonem nieprzyiacielem Chrześcian i żydow. Obawiać się potrzeba, aby i Europeyczykow nie chciał prześladować, z ktoremi ieszcze żadnych nie ma związkow. Chorągwie iego są białe i niebieskie, i maią napis: "Bóg sam iest iedynem Bogiem.„ Zołnierze iego są uzbroieni w piki i karabiny. Opowiada nową naukę swoią z piką w ręku; zagarnął wielkie skarby Mekki i Medyny, i niektóre miasta wyrznąć kazał. Nadęty pomyślnością swego oręża ten dumny apostoł, pisał do Ulemow i rządcow Kairu, że uda się do stolicy Egiptu, która niegdyś do kalifa należała, na którego tronie on osiadł. Jeżeli iego nauka przyiętą zostanie i uznaią go za pana, tedy zachowa teraźnieyszy rząd i tylko nadużycia usunie; za naymnieyszym atoli oporem obroci miasto w pyrzynę i wytnie mieszkańcow. — Niektórzy Muzułmanie mowią, że Wechab iest zapowiedzianem w Koranie prorokiem, który zastępuiąc mieysce Mahometa chce religiią zreformować. Inni utrzymuią, iż chce wszystkie religiie w iedną połączyć, i zrobić się naczelnikiem religii i kraiow. Inni nakoniec twierdzą, że nadzwyczayny człowiek Abdul Wechab iest francuzkim iezuitą w Arabii zamieszkałym.

Monitor d. 13 przywodzi artykuł z Londynu pod d. 5 Września, nad którym wiele uwag czyni, iak n. p. względem blokady Elby i Wezery: "Wy Anglicy ogłosiliście Elbę i Wezerę w blokadzie. Obrażacie przez to Prussy, Daniią, Hamburg i Bremę, które nic nie należą do zaięcia Hanoweru. Postępek wasz tem więcey zastanowienia godny, że przez blokowanie Elby i Wezery właśnie to uskuteczniacie, czego sobie Francuzi życzyli. Nie ma w Londynie kupca, buchhaltera, któryby nie wyrachował szkod, iakie sami sobie przez to uczyniliście. Gdyby Elba i Wezera nie były blokowane, tedy na pruskich, duńskich, bremeńskich &c. okrętach bylibyście swe płody na stały ląd wyprowadzali, i wasze rękodzieła i handel nie byłyby żadney szkody przez zaięcie Hanoweru poniosły. Przez blokowanie Elby i Wezery tyle zaszkodziliście waszem interessom, ile niegdyś Kartagińczykowie w podobnym razie.„

# DODATEK

## DO Nru. 88.

# GAZETY KRAKOWSKIEY

W e Srodę Dnia 2. Listopada 1803.

### *O Prożniactwie.*

Smierć zarowno wszystkich ludzi spotyka: prożniactwo i niedołężność są iey wizerunkiem. To uśpienie duszy żadney nie czyni rożnicy między naywiększym geniuszem i naylichszym człowiekiem; chociażby kto naywiększe posiadał talenta, ieżeli ie ukrywa, są dla niego tem, czem dla skąpca skarby, których nie śmie ruszyć.

Nie są to więcey owe czasy, w których człowiek chcąc posiadać iakową sztukę lub naukę, trawił połowę życia na nauczenie iey się, a drugą połowę na okazanie iey w praktyce. Dziś nie wiele na to pracy łożą, i tylko lekkie przedsiębiorą dzieła; na małey przestaią rzeczy, malarz małe tylko obrazki robi. Piosnka lub powieść wierszem czyni człowieka uczonym. Nasz wiek iest wiekiem prożniactwa, wszystkie wielkie kompozycye wstręt czynią. Nie ieden uczony, posiadaiący talenta i zdatność przestaie na pismku, w którym wylewa całą swoią umieiętność, pogardzaiąc tem, czegoby ieszcze mogł nabydź; wymawia swoią nieczynność, że czytelnik więcey od niego prożniacki nigdy dwoch tomow xiążki nie przeczyta, i że w tym pięknym świecie, gdzie tyle mowią, nie ma czasu do czytania, i wielu chociaż nic nie czytali o wszystkim rozprawiaią.

Nikt bardziey nie iest nie czułym na ukontentowania nad prożniaka; iest to zatwardziała dusza, którey nic nie poruszy, nic nie obudzi: wszystko, co go otacza, iest mu nie miłe, wszystko, co na niego działa, fatyguie; sam sobie nieznośny, chciałby siebie unikać, ale nie ma siły. Ta wieczna nudota tysiąc rozmaitych nabiera postaci: to człowieka zmordowanym czyni, to słabym, to znowu gniewliwym sam nie wie dla czego; nigdy nie ma iednostaynego humoru, zawsze iest nieprzystępnym. Prożniak obarczony iest czczością nieznośną, prawdziwem udręczeniem, którego nigdy nie zna człowiek pracowity, maiący przed oczema więcey pracy, niżeli mu czasu wystarcza.

Zbytek po wielkich miastach naywystępnieyszym w tem iest, że zabiera znaczną część czasu rzemieślnikom, artystom i ludziom uczonym. Zbytek nakoniec zaprząta głowy błazeństwy, przerywa pracę, przytępia czynność umysłu, tworzy śmieszne zwyczaie, wynayduie gry, widowiska, czyni zabawkę istotnem przedmiotem, do którego wszystko dąży, i pożera kilkodniowy człowieka zarobek.

Talenta, któremi nas natura obdarzyła, są długiem publiczności; sromotną iest rzeczą żyć tylko dla siebie. Lepiey bydź czynnym chociaż w złey sprawie, niżeli zakopywać swoie talenta w prożniactwie, które niszczy wszystkie podstawy cnoty.

Jest to błędem rozumu, maiący cokolwiek romansowey ambicyi, mniemać, że tylko na czele rządu lub armii można nabydź chwały; wielkie talenta nie pochodzą wcale z urodzenia, ale z dobroci serca i podniesienia umysłu.

Ten, co się dystengwuie na niskim stopniu, zasługuie na tem większy szacunek, że nie ma sposobności dać się poznać: niczego niespodziewaiąc się po iego dobrey chęci, nikt także nie stara się wynosić iego czynow, i ieżeli nabywa reputacyi, winien ią iedynie swem usiłowaniom. Nie iestże chwalebną rzeczą bydź kowalem swego szczęścia, i wynieść się przez same zasługi na stopień, na którym urodzenie lub względy innych postawiło?

## CENA ZBOZ

*Na targu w Krakowie d. 1. Listopada 1803.*

| | | |
|---|---|---|
| Korzec Pszenicy | - - zł. pol. | 24 do 30. |
| — Żyta | - - - - - — — | $18\frac{1}{2}$ — $21\frac{1}{2}$. |
| — Jęczmienia | - - - — — | 16 — 18. |
| — Owsa | - - - - - — — | $9\frac{1}{2}$ — 10. |
| — Grochu | - - - - - — — | 15 — 16. |
| — Kaszy iaglaney | - - — — | 26 — 30. |

*W Wiedniu d. 22 Października.*

Meca wynosząca 16 naszych garcy:

| | | |
|---|---|---|
| — Pszenicy | - - - zł. pol. | 20 do 30. |
| — Żyta | - - - - - - — — | 16 — 20. |
| — Jęczmienia | - - - - — — | 10 — 12. |
| — Owsa | - - - - - - — — | 9 — 11. |

*W Brynie d. 21. Października.*

| | | |
|---|---|---|
| Meca Pszenicy | - - - - zł. pol. | 18 do 21. |
| — Żyta | - - - - - — — | 12 — 14. |
| — Jęczmienia | - - - - — — | 8 — 9. |
| — Owsa | - - - - - — — | 6 — 7. |
| — Prosa | - - - - - - — — | 16 — 20. |

*W Gdańsku d. 15. Października.*

Szefel czyli pół korca naszego w monecie pruskiey:

| | | |
|---|---|---|
| — Pszenica | - - zł. pol. | 12 do 15. |
| — Żyto | - - - — — | 10 — 11. |
| — Jęczmień | - - — — | $6\frac{1}{2}$ — $8\frac{1}{2}$ |
| — Owies | - - — — | 6. — 7. |

---

## DONIESIENIA.

Pod d. 31 Sierpnia r. b. P. Jan Antoni Nofock w Warszawie, posłał pocztą dwa wexle P. Mich. Jozef Arnstein w Wiedniu, to iest na ryń. 4000 na PP. Arnsteiner i komp. i na ryń. 3540 na PP. Ochs Geymiller i komp. pod d. 20 Sierpnia 1803 od P. Jozefa Kellermana w Lwowie na rzecz Pani hrabiny Lindner, na 5 dni po zobaczeniu do zapłacenia, wydane, a P. Nofockowi przekazane, i obydwa te wexle na poczcie zginęły. Lubo zaraz przedsięwzięte zostały środki, aby te wexle nie były więcey wypłacone, uznaiemy iednak za rzecz potrzebną uwiadomić o tem przypadku publiczność, aby ktoś przez kupienie tych wexlow nie był oszukany.

Magistrat Miasta C. K. Lublina, ninieyszym publicznym Edyktem wszystkim, i każdemu w szczególności do wiadomości podaie się, iż na żądanie Królewsko Południowo Pruskiego pupilarnego kollegium w Warszawie dnia 16 Augusta 1803 do Nru 2144 na piśmie uczynione, a do tuteyszego magistratu dnia 21 Września 1803 do Nru 2208 podane. Licytacya pałacu i Ruderow Szambellana Duchosne własnych, tu w Lublinie na ulicy Podwale zwaney pod Nrem 102 i 103 będącego i stoiących, a podług dzieła detaxacyi przez każdego poprzedniczo, lub w czasie licytacyi w registraturze przeyrzec się mogących, do zł. ryń. 4831 kr. 30 urzędnie oszacowanych dnia 19 Listopada r. b. o godzinie 10 z rana w mieyscu magistratu tuteyszego publicznie odprawiać się będzie, gdzie więcey ofiaruiący stosownie do ustawy sądowey §. 436. Długi na tymże pałacu i Ruderach ubespieczone w szacunku ceny ofiarowaney na siebie przyiąć obowiązany będzie, chociażby wierzyciele przed umowionym zrzeczeniem się długu zapłacenia przyiąć wzbraniali się, dla tego wszyscy na pomienionym pałacu i Ruderach hypotekowani wierzyciele na tenże termin, ażeby szczególnego przypozwu nieoczekiwali, podług nadwornego rozporządzenia pod dniem 27 Sierpnia 1797 ninieyszym Edyktem wzywaią się, gdyż przeciwnie, którzyby na pomienionym terminie nie staneli, ani przeciwko kupuiącemu, albo przeymuiącemu ten pałac i Rudera, ani do tego pałacu i Ruderow żadnego prawa mieć nie będą, lecz swoiey należytości z przedaży, albo z innego dłużnika maiątku poszukiwać maią. — Dan w Lublinie dnia 27 Września 1803.

*Engbricht.*
*Lewandowski.*
*Fr. Krępski.*

*Z Rady Magistratu C. K. Miasta Lublina.*
*Fr. Xaw. Joszowski, sekretarz.*

Magistrat Miasta Król. Stołecznego Krakowa, ninieyszym obwieszczeniem wiadomo czyni, iż przeznaczony termin licytacyi kamienicy Gegembaurowskiey na ulicy S. Jana pod Nrem 482 stoiącey ryń. 2328 kr. 30 oszacowaney na dzień dzisieyszy do dnia 24 Listopada r. b. godziny 3 po południu przedłużony został.

Ktoby przeto miał chęć kupienia tey kamienicy niechay się w czasie wyżey przepisanym tu w sądzie znayduie, wierzyciele zaś prawo zastawu nań maiący napominaią się, ażeby nie

oczekuiąc osobnych w tey mierze powołań praw swoich pilnowali, inaczey ktoby się z rządaniami swoiemi pod czas licytacyi nie zgłosił, ani do kupiciela, ani do tey kamienicy żadnego już prawa miec nie będzie ale swoiego zadosyc uczynienia z szacunku przedarzy lub innego dłużnika maiątku poszukiwac będą musieli.

*Gollmayer.*
*Krzyżanowski.*
*Łodziński.*

*Z Rady Magistratu C. K. Miasta Stołecznego Krakowa.*
*Dnia* 20. *Październ.* 1803.
*Kozłowski.*

Chaim Ephraim obywatel Kazimierski w Jozefowskim cyrkule, zgubił w Lublinie Attest Ranga JP. podporucznika Felicyana Z bokrzeckiego, na osiem tysięcy zł. pol. która pod Nro. 406 liquidowana iest; gdy wspomniona Attest Ranga nikomu bez Cessyi służyc nie może, zatem uprasza się, aby znayduiący tenże skrypt zechciał się do spomnionego obywatela Chaima Ephraima Kazimierskiego zgłosic, a przyzwoitą nadgrodę odbierze.

Magistrat Miasta C. K. Stołecznego Krakowa, ninieyszym obwieszczeniem wiadomo czyni, iż iatki rzeznicze do massy po zmarłym Antonim Strzałkowskim pozostałe należące między innemi iatkami tu w mieście leżące, z których iedna 37 zł. ryń. 30 kr. druga 125 zł. ryń. iest oszacowana, na żądanie opiekona małoletnich Strzałkowskich Józefa Srozeckiego dnia 10 Listopada r. b. o godzinie 3 po południu przez publiczną licytacyą sprzedane będą.

Ktoby miał ochotę ich kupienia niechay się w oznaczonym czasie tu w sądzie znayduie.— Wierzyciele zaś zastaw nań maiący napominaią się, ażeby nieczekuiąc osobnych w tey mieze powołań praw swoich pilnowali, inaczey ktoby się pod czas licytacyi z swoiemi żądaniami niezgłosił, żadnego więcey prawa ani do kupiciela, ani do owych iatek samych miec nie będzie, ale swoiego żadosyc uczynienia z summy szacunkowey, lub z innego maiątku zmarłego Strzałkowskiego poszukiwac będą musieli.

*Dradcki.*
*Gollmayer.*
*Łodziński.*

*Z Rady Magistratu C. K. Miasta Stołecznego Krakowa.*
*Dnia* 23 *Września* 1803. *roku.*
*Kozłowski.*

C. K. sąd prowincyalny szlachecki Lubelski Galicyi zachodniey Panom Mikołaiowi i Jozefowi, tudzież Rozalii Pannie, i Zofii z Bychawskich, Kamiński, braciom i siostrom Bychawskim ninieyszym obwieszcza Edyktem; iż po zmarłym tu w Lublinie Wincentym Bychawskim dziedzictwo na nich spadło, którym adwokat Izdebski za kuratora iest przydany. Napominaią się przeto, ażeby służące sobie, do pozostałego, po wzmiankowanym Wincentym Bychawskim, dziedzictwa prawa, okazali, i wolą swą dziedziczenia, przed tuteyszym sadem, iako zwierzchnością spadkiem tym zarządzaiącą w czasie iednego roku i 6 niedziel tym pewnie oswiadczyli, gdy w przeciwnym razie względem tego dziedzictwa z oświadczaiącym się Jakóbem Bychawskim, i ustanowionym kuratorem, podług przepisanych ustaw cywilnych postąpioną i ukończoną zostanie. Działo się w Lublinie dnia 7 Lipca 1803.

*Gołaszewski.*
*Purscher.*
*Münch.*

*Z Rady C. K. sądow szlacheckich Lubelskich Galicyi Zachodniey.*
*Klimaszewski.*

Rozporządzenie C. K. Gubernium Galicyi Zachodniey.

*Podwyższenie cła na wyprowadzenie wełny niewyprawioney, rozciąga się także na wełnę kremplowaną, i przędzioną.*

Ponieważ wątpliwość zaszła, czyli naywyższą ustawą dnia 12go maia 1802 podwyższone cło z czterech na dwanaście ryńskich od wyprowadzenia cetnara niewyprawioney wełny owcey kraiowey, tylko od tego gatunku wełny opłacane bydź powinno, czyli się też bez

rożney na wszyftkie gatunki wełny owcey rozciągać ma, więc nakazano naywyższym dekretem nadwornym dnia 29 Sierpnia r. b. iż takowe podwyższenie cła od poftrzygaczow sukien, i białoskornikow nie tylko od wełny w płatkach i wełny kremplowaney, ale także od wełny przędzioney dla uniknienia wszelkiey wątpliwości, i przemycenia w prowadzone bydź powinno.

Co naftępnie do rozporządzenia tuteyszego dnia 21go Maia 1802 dopowszechney podaie fię wiadomości.

Dan w Krakowie dnia 4go Października 1803.

*Pod niebytność JW. C. K. kraiowego Gubernatora.*

*Antoni Baum de Appelshofen, C. K. nadworny konsyliarz i prezyduiący.*

*Jan Edler de Platzer.*

Wezwanie. C. K. Gubernium Galicyi Zachodniey, uwiadomiaią Slachetną Maryannę Łopuską z powodu rozwodu swego za granicę wyszłą, a dotąd nie powracaiącą, ani o przyczynie swego bawienia nie donoszącą, ażeby w przeciągu 4 miefięcy od ogłoszenia ninieyszego wezwania powrociła, lub oczekiwała poftąpienia z sobą iako z emigrantem podług przepisu prawa. W Krakowie dnia 8 Października 1803.

*Hauer.*

C. K. sądy szlacheckie Lubelskie Galicyi zachodniey tym Edyktem Jmć Panu Janow Pilsudzkiemu wiadomo czynią, że Brygitta z Siemiatowskich Olszowska w sprawie o exekucyą summy 4500 zł. pol. kapitalney z prowizyą od dnia 12 Lipca 1789 należącą i expensa prawne żałobę przeciw niemu podała i o pomoc sądu dopraszała fię.

Gdy zaś sądy te dla iego niewiadomego mieszkania, iemu tuteyszego patrona Franciszka Reimbergiera z iego szkodą i kosztem zaftępcą poftanowiły, z którym sprawa podług praw dla Gallicyi zachodniey przepisanych rozpoczęta i ukończona zoftanie, przeto on ninieyszym Edyktem fupomina fię, aby na dzień 23 Liftopada r. b. sam fię stawił, albo wyznaczonemu obrońcy dokumenta iakie ma przesłał, albo innego patrona obrał tego sądom tym wymienił, i zgoła tych z prawa sposobow używał, które do obrony sprawy swey zanayskuteczneysze osądzi, gdyby tego nie uczynił, i sprawy swey zaniedbał szkodę ftąd wypaśdź mogącą samby sobie przypisać był winien. Dan w Lublinie dnia 18 Sierpnia 1803.

*Kaietan Michałowski, V. P.*

*Purtscher.*

*Münch.* *Z Rady C. K. Sądow Szlach: Lubelskich Galicyi Zachod.*

*Klimaszewski*

C. K. sądy szlacheckie Lubelskie Galicyi zachodniey uwiadomiaia ninieyszym Edyktem WW. Adama brata i Chryftynę fioftrę Radzimińskich, iż W. Maryanna z Wodzickich Scypionowa w sprawie przez W. Xawerego Karwickiego o rozpoczęcie sprawy na nowo względem przywłaszczenia części dobr Brzezice, Biskupice i Stroża sentencyą trybunalną roku 1782 osądzoną, końcem windykacyi tychże części z obrachunkiem uftanowioney, onym pozew wydaiąc do sądow tuteyszych żałobę podała, i pomocy sądowey dopraszała fię.

Gdy zaś też sądy dla ich zagranicznego zamieszkania im tuteyszego sądowego adwokata za obrońcę z ich szkodą i niebespieczeńftwem uftanowiły, z którym taż sprawa rozpoczęta podług przepisanego dla Galicyi zachodniey sądowego porządku prowadzona i ukończona będzie, napominaią fię oni, ninieyszym, Edyktem aby w przeciągu dni 90 pod rygorem §. 50 Sąd. Uft. swoią deklaracyą tu podali i uftanowionemu dla siebie obrońcy dokumenta swe oddali, lub innego sobie patrona obrali i tego sądowi wymienili, i oraz tych podług prawa użyli krokow, które fię do obrony swey sprawy pożytecznemi bydź zdaią, gdyby bowiem tego nieuczynili, i swą zaniedbali sprawę samiby sobie szkodę może iaką ftąd wynikaiącą przypisać winni byli. — Dan w Lublinie dnia 17 Augus. 1803.

*Kaietan Michałowski, V. P.*

*Purtscher.*

*Friedenthal.*

*Z Rady C. K. Sądów Szlacheckich Lubelskich Galicyi Zachod.*

*Klimaszewski.*